МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра трудового, екологічного та аграрного права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
трудового, екологічного та аграрного
права
Протокол № 1 від 26.08.2026

м. Івано-Франківськ - 2026

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Міжнародне екологічне право
Викладач	Данилюк Леся Романівна, доц., к.ю.н., зав. кафедри трудового, екологічного та аграрного права
Контактний телефон викладача	(0342) 507822
E-mail викладача	lesia.danyliuk@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі студентами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри https://ktetap.cnu.edu.ua/informatsiia-shchodo-navchalnoho-protsesu-2/ Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту

2. Анотація до навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є норми міжнародного права, які регулюють відносини, пов'язані з охороною довкілля загалом, а також із використанням і відтворенням окремих природних об'єктів і їх ресурсів.

Навчальна дисципліна «Міжнародне екологічне право» передбачає вивчення передумов і порядку формування міжнародних правових засад охорони довкілля, міжнародного екологічного права як галузі права, предмету та структури міжнародного екологічного права, джерел і принципів охорони довкілля в міжнародному екологічному праві, екологічних прав і обов'язків громадян за міжнародним законодавством, ролі міжнародних інституцій у формуванні правових засад охорони довкілля та їх реалізації, охорони біологічного різноманіття, лісів, вод, атмосферного повітря в міжнародному екологічному праві, поводження з відходами, попередження змін клімату в міжнародному екологічному праві, правової охорони довкілля під час збройних конфліктів, відповідальності в міжнародному екологічному праві.

Міжнародне екологічне право – відносно нова і водночас динамічна галузь сучасного міжнародного права. Її активний розвиток зумовлюється гостротою глобальних екологічних проблем людства, які є результатом впливу таких негативних чинників, як: 1) нераціональне використання відновлюваних і невідновлюваних природних ресурсів, що призводить до виснаження або знищення окремих компонентів природи і деградації екосистем; 2) забруднення навколишнього середовища, тобто внесення речовин та енергії в обсягах, які ним не асимілюються; 3) воєнні конфлікти різних масштабів. У результаті дії вищезазначених факторів людство зіткнулося з такими глобальними екологічними проблемами: втрата біорізноманіття, зникнення сотень видів представників фауни і флори, масове забруднення атмосфери і водного середовища, спустелення, ерозія ґрунтів, зменшення запасів питної води, кислотні дощі, озонові діри, глобальне потепління, радіоактивне зараження навколишнього середовища, надмірне нагромадження відходів, голод, численні інфекційні, респіраторні, онкологічні, імунні хвороби, руйнування історичних пам'ятників тощо. Ефективно подолати ці проблеми можливо лише за умови плідної співпраці між державами, міжнародними організаціями, а також індивідами.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування в студентів знань щодо особливостей

міжнародної правової охорони довкілля; вивчення ними норми міжнародного права, які регулюють відносини, пов'язані з охороною довкілля загалом, а також із використанням і відтворенням окремих природних об'єктів і їх ресурсів; засвоєння значення вказаних норм і їх цінності в контексті сталого розвитку; акцентування на важливості правових інститутів охорони довкілля в світі; демонстрація зростаючої ролі еколого-правових проблем і безумовної необхідності правової охорони довкілля на сучасному етапі розвитку людства; ознайомлення з найбільш актуальними теоретичними та практичними питаннями, що виникають в процесі правової охорони довкілля на міжнародному рівні.

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття студентами знань та розуміння змісту міжнародних законодавчих актів, які регулюють відносини, пов'язані з охороною загалом, а також із використанням і відтворенням окремих природних об'єктів і їх ресурсів; формування в них вмінь та навичок щодо правильного застосування вказаних норм і розв'язання практичних проблем, які виникають в процесі їх реалізації; розвинути в них здатність працювати з відповідними міжнародними нормативно-правовими документами України та ЄС (в тому числі з англомовними першоджерелами).

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:
ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
ЗК 15. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

Фахові компетентності:
СК 2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.
СК 6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.
СК 8. Здатність застосовувати правові принципи і доктрини.
СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.
СК 13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.
СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів національного та міжнародного права, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:
ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.
ПРН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.
ПРН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального та процесуального права.
ПРН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.
ПРН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.
ПРН 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
лекції	8

семінарські		12	
практичні		0	
лабораторні		0	
самостійна робота		160	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
7	081 Право	4-ий	Вибірковий
Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лаб заняття	сам.роб.
Змістовний модуль 1. Загальна частина			
Тема 1. Формування міжнародних правових засад охорони довкілля	2	2	9
Тема 2. Міжнародне екологічне право як галузь права. Предмет і структура міжнародного екологічного права	2	-	10
Тема 3. Джерела охорони довкілля в міжнародному екологічному прав	2	2	9
Тема 4. Принципи охорони довкілля в міжнародному екологічному прав	-	-	13
Тема 5. Екологічні права та обов’язки громадян за міжнародним законодавством	-	-	13
Тема 6. Роль міжнародних інституцій у формуванні правових засад охорони довкілля та їх реалізації	2	4	6
Змістовний модуль 2. Особлива частина			
Тема 7. Охорона біологічного різноманіття в міжнародному екологічному праві	-	4	9
Тема 8. Охорона лісів в міжнародному екологічному праві	-	-	13
Тема 9. Охорона вод в міжнародному екологічному праві	-	-	13
Тема 10. Охорона атмосферного повітря в міжнародному екологічному праві	-	-	13
Тема 11. Поводження з відходами в міжнародному екологічному праві	-	-	13
Тема 12. Попередження змін клімату в міжнародному екологічному праві	-	-	13
Тема 13. Правова охорона довкілля під час	-	-	13

збройних конфліктів			
Тема 14. Відповідальність в міжнародному екологічному праві	-	-	13
ЗАГ.:	8	12	160

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Карпатського національного університету імені Василя Стефаника від 11 вересня 2026 р. № 1219 https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf, а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №13 від 27 червня 2024 р.) https://law.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf. Підсумковий бал з навчальної дисципліни, яка завершується заліком, розраховується та виставляється викладачем на останньому семінарському (практичному, лабораторному) занятті та складається з суми підсумкового балу за семінарські (практичні, лабораторні) заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів) і в сукупності становить максимально 100 балів.
Вимоги до письмових робіт	Вивчення дисципліни передбачає обов'язкове виконання всіма студентами письмової залікової роботи на останньому семінарському занятті.
Семінарські заняття	Система оцінювання семінарських занять визначена в п. 2.7. Методичних рекомендацій до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті, затвердженим Вченою радою Навчально-наукового юридичного ін-

	ституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. Підсумковий бал за семінарські (практичні, лабораторні) заняття обраховується з урахуванням коефіцієнту «5».
Умови допуску до підсумкового контролю	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема, умови допуску до підсумкового контролю визначаються розд. 3 Положення про порядок оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у Навчально-науковому юридичному інституті Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль – залік у письмовій формі. На залік виноситься 2 описових завдання, які оцінюються по 30 балів, 2 коротких завдання нормативного змісту, які оцінюються по 20 балів. Максимальний бал за залік становить 75.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:
Планується виконання студентами заочної форми обов'язкової письмової залікової роботи на останньому семінарському занятті.

Академічна доброчесність:
Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності Карпатського національного університеті імені Василя Стефаника https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf та Положенням про політику відповідального використання технологій штучного інтелекту https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2025/09/25-022025-polozhennia-pro-polityku-vidpovidalnoho-vykorystannia-tekhnolohij-shi.pdf.
Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/11/34-06_2022-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-ta-inshym-porushenniam-akademichnoi-dobrochesnosti-1.pdf.

Відвідування занять:
Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають лекції і практичні зайняття курсу.

Неформальна освіта:
Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.cnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/24/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf.
Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти здійснюється

одноосібним рішенням директора за умови, що назви освітніх компонент ідентичні або мають незначну стилістичну розбіжність; співпадає загальний обсяг годин (кредитів ЄКТС); співпадають компетентності та програмні результати навчання з дисципліни / дисциплін та результатів неформальної освіти або на підставі висновку експертної комісії кафедри.

8. Рекомендована література

1. Екологічне право: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / за ред. А. П. Гетьмана. Харків: Право, 2019. 552 с.
2. Задорожній О. В. Міжнародне право навколишнього середовища: підручник / О. В. Задорожній, М. О. Медведєва. Київ: Промені, 2010. 510 с.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: навч. посібник. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 352 с.
4. Кравченко С. М. Актуальні проблеми міжнародного права навколишнього середовища / С. М. Кравченко, А. О. Андрусевич, Дж. Е. Бонайн / Під заг. ред. проф. С. М. Кравченко. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені І. Франка, 2002. 336 с.
5. Donald A. Environmental Protection and Human Rights. / A. Donald, S. Dinah. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 1124 p.
6. Sadeller N. Environmental Principles: From Political Slogans to Legal Rules. / N. de Sadeller. Oxford: Oxford University Press, 2002. 482 p.
7. Sands P. Principles of International Environmental Law. / P. Sands, J. Peel. Cambridge: Cambridge University Press, 2012. 992 p.

Детальний перелік монографічної, наукової, науково-практичної літератури, нормативних джерел та інформаційних ресурсів до кожної теми міститься в Методичних рекомендаціях до вивчення відповідної дисципліни, які надаються студенту в електронній формі до початку семестру.
https://ktetap.cnu.edu.ua/zaochna-forma-navchannia-3/

Викладач:
к.ю.н., доц. Леся Данилюк